דיזעס בלאט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטט
פיר אסטערייך-אונגארן
גאנציאריג 8 גולדן אסטר. וויר.
האלבריאריג 4 גולדן אסטר. וויר.
פיערטעליאריג 2 גולדן אסטר. וויר.

פירס איינלאנד
גאנציאריג 9 גולד. — קר. א. וויר.
האלבריאריג 4 גולד. 50 קר. א. וויר.
פיערטעליאריג 2 גולד. 25 קר. א. וויר.

יידישע פעסטער צייטונג

אויף דיזעז צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריירן.
אונד דער פרענומעראנדס-פרעיס
בעגינגט מיט דעם פעסטאנג דעם
ערסטן בלאטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט.
ווייטצנער בולוואר נומ. 29,
וואו דיא אויך דיא פרענומעראנדס-
אנמעלדונגען צו ערגאנצן בעליעבט.

Nr 54 זעכצעהנטער יאהרגאנג פעסט, מאנטאג ז׳ אייר ה׳תרמ״ד. Pest, den 12. Mai 1884

דער אסטערייכישע איסטאאט.

דער פאלל שאנערער גיסקרא, דער זיך איינגען טאגען דיא פעסטבלידע מיינונג אין אסטערייך בעשאפטיגט, איזט פיעל צו בעציינענד אונד פיעל צו לעהרייך, אלס דאס איר אונס מיט דער איינפאכען רעגיסטרירונג בעגיגנען מאכטע. דא איזט איין מענש, דעם דער זוהס אישטאאטס אין דען קאפף געשטיגען איזט. וואס וויקטאר אישטאאט קאנן, דאס ווערדע איר יא פיעללייכט איין אנגען, מאג ער זיך געראדעזו דא בען אונד שטעללטע זיך הין פאר דען דייטשראטה אונד וויטהעטע אונד גיפערטע געגען דאס ווידעטהום, גאנען וויא עס אישטאאט אים אונגאריישען פארלאמענט געטהאן האט. אונד וויא אישטאאט זא איזט איך שאנערער אין בערהמטער מאנן גע וארדען. דאס האנדלערק איזט אין דער טהאט פיעללאנגיר: ווענן ארבייט איזט פיעל פערדיענסט, דענן דער אנסטעמיטסמוס איזט זא״אהל אין אסטערייך וויא בי״א אונס דאס גלאנצגרעסט גע שאפט. גייוויסען, באראטער, טאלענט, קענגנים, עהרליכע ארבייט זינד לייטער איבערפלוסיגע ארטיקעל; עס וויירד גיכטס געפארדערט אלס איינע שטארקע דאזיס פאן אינפערשאמטייט, דיכטסאוזנייט אונד פערלאנגערונג, אונד דאס געשאפט פלאריט. נון דער הערר ריטטער פאן שאנערער בעזוטעט אללע דיעזע שאנען איינגעשאפטען אים דאכסטען מאסע אונד דאזיס דארף עס אונס איך גיכט וואונדער נעהמען, דאס עס אים געלונגען איזט, זיך דען נאמען „אסטערייכישער אישטאאט״ דענן גיכט אנדערס ווערד ער גענאנגט, צו ערקאמפפען.

יאהרע זינד פיעלאסען ווערדעם שאנערער אייפגעשריבט איזט אונד זיך יאהרען בעשריבען ער אינאיטערבאכען דאס שמטיגע דאזיוערק דעם שמפפגנס אונד דעם פערלייהענס אים פארלאמענטע וויא אייסערהאלב דעזעלבען. עס גיכט קיין שמפפייאהר, עס גיכט קיינע פיערלאכטיגע אונד קיינע אנקלאגע, דיא שאנערער אים לייפ דער יאהרע גיכט גענען דאס ווענטהים געשלייערט האטע, וואס באיע איזט אונד פיעראבשייאונגסווערטה, וואס גענעמען אונד עהרלאו איזט, אללעס וואס זינדהאפט, נערערטראכטיג, אונמענשליך אונד פערבערבייט איזט, אללעס, אללעס וואס דען ווענן, גיכט איינגעלגען, זאגערען אללע ן, אהנע איינגאהמע, אללען צוגעשריבען. עדעס איז גליק, עדע לאנדפאגע, אללע נאטה אונד אללעס עלענד איזט אין אייפלים דער ווענן, יא וויא ווענן אונד נור דיא ווענן זינד אן אללעס שולד. באלד גאנגטע ער זיא מיילייטפיי, וועלכע דיא גרונדלאגע דעם שאאטעס אינטערגראבען, באלד בלוטיגעל, דיא דער בעפאלקערונג דאס בלוט איסזויגען, באלד לענגטע ער איזנען דען טשעל פאלק פאן וויבערען דענען, פאלשערען אונד בעשטעלען בי״א, באלד וויעער גאנגטע ער זיא מארדער, דיא דאס בלוט פאן קריסטענגרערן ווייגען. אונד דער עלענדע טרייבט דעם ווייט יאהרען אונגעשאפט פארט, עס האט זיך גיעמאכט געפונדען, דער אים אין האלט! צוגרייפען האטטע, נעמאנד, דער פאן אים רעגענשאפט געפארדערט האטטע פיר דיא שאנרונג דער יידישען קאנפעסיאן.

דערוועלבע מענש האט פאר איינגען טאגען פאן דעם פערשטארבענען מיניסטער דר. קארל גיסקרא, דער איינע צוערדע אסטערייכיס יאר, אין אינערע ערבוטגען ווארטען געשפראכען. דער זאהן דעם בעלידיגטען טאדטען ערשיינט אלס ראכער דער ערדע זיינעס גראפען פאטערס, דער זיך גיכט מעהר פערטהייזיגען קאנן אונד פארדערט גענוגטהוונג. אונד וויא עס געשעהט? שאנערער ערבלאסט אונד שטאممלט ערשראקען איינע ענטשלייגונג; דער ראכענדע זאהן איזט ערבראך אונד ערבשטלך אונד פארדערט, דאס דער בעלידיגער, ווענן ער דען מוטה געראכט, דיינען פאטער צו בעשטעהען, איך דען מוטה הארבען אלל, פיר דאס וויא עס געוואגט, מיט דעם שווערטע אינגשטעהעס, אונד האט ער דען מוטה גיכט, זא מאגע ער ערקלארען, דאס ער געלאגנען, דאס ער פערלייטדעט האט. שאנערער שנאפפט נאך לופט, מאכט אים פלבע, גיכט פערצווייפעלט איינען איסזוגע. ער מאכטע אים עדען פיים צוגייגנען. אונד אלס אללעס הין: אונד הערמאנאיזיגען גיכטס גיטעס, מיינט דער הערר ריטטער, דאס איהם דיינע הויט דאך לעבער איזט אלס דיינע מאנגעפערדע, אונד אינטערשייבט דיא ערקלארונג, אין וועלכער ער זיך ווערלבסט צום לענגער אונד פערלייטדער בראנדמארקט.

דיא לעדיגע, וועלכע אים דיעזעס פאללע הערפארגעהט, איזט ווערקלאר האכסט מערקווירדיג: שאנערער גרייפט דאס ווענטהים אן, ווייל ער איך דעסען פייגהייט רעכנעט, ער בעווידעלט אונד בעשטעהט דיא עדערע דער גאנצען קאנפעסיאן, ווייל ער וויים, דאס פאן דען יידען איהם גיעמאנד עגגעגטשטעהען וויירד, דאס איהן גיעמאנד פיר דיא בעגשאפט צוגעהען ווירד. דאס ווערגטהום איזט אללא איין פייעס פעלד, איך וועלכעם זיך ערדער גיגער הערטשטמעלן, ערדער ריידיג הונד וויינען שטיגען אבלאגערן קאנן, אונד וואהרס? זאגען ווער עס בעפפען הערים, ווייל אונס דער פערזאנלכע מוטה פעהלט, פיר אינזערע ערדע וועלכעם זיך ערדער גיגער שטעלטע, ווייל אונס דער מוטה פעהלט, וועלכעם דאכט פיר אינזערע בעלידיגטע ערדע צו נעהמען אונד זאללבע שפטע נאך גערוהיג צו צוכטיגען. ווער ערוואהרטע אינגען אללעס פאן דער רעגיערונג: דיעזע זאלל גענגטהואינג פיר אונס נעהמען, דיעזע זאלל פיר אונס אינטרעסען. דיא רעגיערונג!? פרייליך זאללטע זיא, פרייליך מוסטע זיא גענען זאלבע ווייל דער עטווא אנדערמען, אבער אין ערסטער ריהע זינד ווייר דאך אנגעריפפען אונד גיכט דיא רעגיערונג ווענן ווייר וועלכסט צו אינזערער פערטהיידיגונג קיינען פינגער רירען, וואס זאלל דא דיא רעגיערונג טהון? „ווענן דיא יודען נור אינען פינגען פאן מוטה צוגען מאכטען, זאגטע מיר דעזער טאגע אין מאנן, דער זערה, ווערה נאהע צו דען לוטעגרען קריזען שטעהט. „ווענן זיא נור דאס גערינגסטע אינטערנעהמען מאכטען, אינגען אדער דען אנדערען דעזער עלענדען הונטער דאס האנדווערק צו לעגען, דיא רעגיערונג מאכטע זיא יא מיט טרוגעד פייגדען אינטערשטעצונג. דיא פרעסע. דיא גאנצע אפפענטלי בע מיינונג מאכטע אינער מוטהגען טהאט צו „בעלן. דיא ווערדען זיך זיך יעדאך גיכט, זיא פערקרעכען זיך אונד אממעלן דער רעגיערונג דיא אדרען פאללל.“ אונד דאס איזט וואהר. דער יודע קלעגלט, שפעקולירט; וואס ווירד דארייס ווערדען? מאן קאנן מיר חס וחלילה נאך אינשפערען איזט פערהאלט זיך דאנן אומער רעזערווירט אונד פערשלוקט דיא גראכסטען בעלידיגונגען. גלייכעם מיר טהייערע גלייכענגאנגסען, דאס אין דער צייט, אין וועלכער ווייר לעבען אין קריאגסצען מוטה פיעל מעהר אומפאנגיט, אונד פיעל מעהר ווערטה איזט אלס אין צענטנער שפעקולאציאן. — וויא זאללען זיא דענן גיכט לייגען אונד פרדליימדען דיא אנסטעמיטען? פאן דען יודען זעלבסט ווייסען זיא, דאס זיא גיכטס צו בעפרכטען האבען, אונד אנדערען, וואס קיממערט עס זיא? דא שרייבט צ. ב. אין בעקאנגטער אנטסטמטע אינע בראשורע, אין וועלכער ער זאגט: דיא גראסטען מערדער אונד דיעבע דער וועלט זינד יודען; דיא מערדער מאלאטס זינד יודען, דיא פייענמערדער אין פייען זינד יודען, דיא גיהילפסטען זינד יודען, דיא אייך דען דייטשען קאיזער געשאפסען האבען, זינד יודען אז. ז. וו. דיעזע בראשורע זינד פיר דאס אנווייסענדע לאנדפאלק בערעכנעט, דעם זיא צו טייזענדען צוגע שיקט ווערדען. איזט עס דאנן אין וואונדער, ווענן דער בויער דעם שאמדער אונד זאלאער קאמטאטעם מיט האסס גגען דיא יודען ערפיללט ווירד? אונד דיא יודען זינד צוויסט צוגען דיעזער שאנדטהטען אונד — רעגען זיך גיכט. אונזערע גלייבענסגנאססען מאגען דיעזע אומשטאנדע אומזאמערה בעהערציגען, אלס דאס ווייר יעטצט פאר דען וואהלען שטעהען, פאר אינער אקציאן אלזא, דיא אונזערען גאנצען פערזאנלכען מוטה אין דיא שראנקען פארדערט. מאגע דער אלטע העלדענגייסט איזראעלס ווייעדער ערוואכען אונד דאס בלוט דער מאקאבאער אין אונזערען אדערן ווייע דער צור געלטונג גערגאנגען!

דער פאלל דאבראנסקיס.

אין דער פייטאנזטענג דעם אבגעארדנעטען הייזעס דאס עז אינעם האכסט אייפרגעדען אונד איבערראשענדען אייפטרטט, דער זייטדעם אללע גמיטהער בעשאפטיגט. דער סעקרעטאר אבגעארדנעטע גאבריעל אוראנן (דערזעלבע, דען דיא עגגלדדער איין אנשטייפטיגונג ווערהאיאים צו בלטע געשלאגען האבען) צייגטע איינגע בריעפע פאר, וועלבע זיין אבגעארדנעטען אללגעגע, פעטער דאבראנסקי, מטלליע דער רעגיערונגס פארטיא, דער ערוואהרטע איינגעס סעקרעטר בעצירקעס איזט, אן זייגען פערוואנדטען אדאלף דאבזשאנסקי גאך הום לאנד גשטיגען האט. אין וועלכען בריעפען ער דענזעלבען בטטעט. ער מאגע איהם דורך זיינע פראטעקציאן בים צאר צו אינער פראפעסאר-ע שטעללע פערהעלפען. פעטער דאבראנסקי איסערט זיך אין דיעזען בריעפען זעהר שלעכט איבער אונגארן, דאס ער מיט רוסלאנד פערטשיען מאכטע. דאס גאנצע הויז הארטע מיט פיינלכער איבער ראשונג דיעזע ענטדעקונג אן, וועלכע הערר אונגאן דאמטס שלאס, דאס: דערזעגונג, דער דיע זע בריעפע געשריבען האט, אין פאטערלאנדס פערראטהער זיא אונד קיינען פלאטין אים אונגאריען אבגעארדנעטענהויזע האבע.

דאבראנסקי העלט דאנן אינע לאנגע רעדע, אין וועלכער ער גאכוויזען וואללטע, וועלכע גראפ סע דיעגסטע ער בעריטט דעם לאנדע נעליסטעט האט; ער וואורדע יעדאך יעדען אונגעגבליק פאן צווישענרופען אונטערבראכען: גיכט דאפאן איזט דיא רעדע, זאגדערן דאפאן, אב זיא דיעזע בריעפע געשריעבען האבען? דאבראנסקי שפראך ווייטער, דיא צווישענרופע וואורדען יעדאך אממער לוטער אונד אממער שטרמישער: האבען זיא דיעזע בריעפע גשריעבען אדער גיכט? אנטווארטען זיא יא! אדער נין! — עגדלך ערקלארטע דאבראנסקי פאר אייפענגנ צטשטערנד מיט שטאטטערנדער שטמ: איזט אלס אין צענטנער שפעקולאציאן. — וויא זאללען זיא דענן גיכט לייגען אונד פרדליימדען דיא אנסטעמיטען? פאן דען יודען זעלבסט ווייסען זיא, דאס זיא גיכטס צו בעפרכטען האבען, אונד אנדערען, וואס קיממערט עס זיא? דא שרייבט אין בעקאנגטער אנטסטמטע אינע בראשורע, אין וועלכער ער זאגט: דיא גראסטען מערדער אונד דיעבע דער וועלט זינד יודען; דיא מערדער מאלאטס זינד יודען, דיא פייענמערדער אין פייען זינד יודען, דיא גיהילפסטען זינד יודען, דיא אייך דען דייטשען קאיזער געשאפסען האבען, זינד יודען אז. ז. וו. דיעזע בראשורע זינד פיר דאס אנווייסענדע לאנדפאלק בערעכנעט, דעם זיא צו טייזענדען צוגע שיקט ווערדען. איזט עס דאנן אין וואונדער, ווענן דער בויער דעם שאמדער אונד זאלאער קאמטאטעם מיט האסס גגען דיא יודען ערפיללט ווירד? אונד דיא יודען זינד צוויסט צוגען דיעזער שאנדטהטען אונד — רעגען זיך גיכט. אונזערע גלייבענסגנאססען מאגען דיעזע אומשטאנדע אומזאמערה בעהערציגען, אלס דאס ווייר יעטצט פאר דען וואהלען שטעהען, פאר אינער אקציאן אלזא, דיא אונזערען גאנצען פערזאנלכען מוטה אין דיא שראנקען פארדערט. מאגע דער אלטע העלדענגייסט איזראעלס ווייעדער ערוואכען אונד דאס בלוט דער מאקאבאער אין אונזערען אדערן ווייע דער צור געלטונג גערגאנגען!

דער פאלל דאבראנסקיס.

אין דער פייטאנזטענג דעם אבגעארדנעטען הייזעס דאס עז אינעם האכסט אייפרגעדען אונד איבערראשענדען אייפטרטט, דער זייטדעם אללע גמיטהער בעשאפטיגט. דער סעקרעטאר אבגעארדנעטע גאבריעל אוראנן (דערזעלבע, דען דיא עגגלדדער איין אנשטייפטיגונג ווערהאיאים צו בלטע געשלאגען האבען) צייגטע איינגע בריעפע פאר, וועלבע זיין אבגעארדנעטען אללגעגע, פעטער דאבראנסקי, מטלליע דער רעגיערונגס פארטיא, דער ערוואהרטע איינגעס סעקרעטר בעצירקעס איזט, אן זייגען פערוואנדטען אדאלף דאבזשאנסקי גאך הום לאנד גשטיגען האט. אין וועלכען בריעפען ער דענזעלבען בטטעט. ער מאגע איהם דורך זיינע פראטעקציאן בים צאר צו אינער פראפעסאר-ע שטעללע פערהעלפען. פעטער דאבראנסקי איסערט זיך אין דיעזען בריעפען זעהר שלעכט איבער אונגארן, דאס ער מיט רוסלאנד פערטשיען מאכטע. דאס גאנצע הויז הארטע מיט פיינלכער איבער ראשונג דיעזע ענטדעקונג אן, וועלכע הערר אונגאן דאמטס שלאס, דאס: דערזעגונג, דער דיע זע בריעפע געשריעבען האט, אין פאטערלאנדס פערראטהער זיא אונד קיינען פלאטין אים אונגאריען אבגעארדנעטענהויזע האבע.

דאבראנסקי העלט דאנן אינע לאנגע רעדע, אין וועלכער ער גאכוויזען וואללטע, וועלכע גראפ סע דיעגסטע ער בעריטט דעם לאנדע נעליסטעט האט; ער וואורדע יעדאך יעדען אונגעגבליק פאן צווישענרופען אונטערבראכען: גיכט דאפאן איזט דיא רעדע, זאגדערן דאפאן, אב זיא דיעזע בריעפע געשריעבען האבען? דאבראנסקי שפראך ווייטער, דיא צווישענרופע וואורדען יעדאך אממער לוטער אונד אממער שטרמישער: האבען זיא דיעזע בריעפע גשריעבען אדער גיכט? אנטווארטען זיא יא! אדער נין! — עגדלך ערקלארטע דאבראנסקי פאר אייפענגנ צטשטערנד מיט שטאטטערנדער שטמ:

מערערע שענדאַרמען איז דאָ דאָך אַ שטיקל דער רייבער אונד דינע געגאַסען אונטערהעלטן זיך עבען בײַם ווײַנ, אַלס זאָ אַן דען שענדאַרמען אַבערהיפּעלט ווערדען. דאָ שענדאַרמען רשטען איז דער עדדע צו דעם בײַמע, הונטער וועלכעם דער רייבער אנגעלעהנט וואַר. שאַוואַנאַ נרעפּ זאַפּאַרט נאָך דעם געוועהרע, אַלס ער דאָ שענדאַרמען ברבלקטע, אבער דער שענדאַרם נראַם פּאַקטע אַרם בײַם אַרמע אונד נאַהם איהן פּעסט. דער רייבער לײַגנעט ענטשעידע שאַוואַנאַ צו זײַן, ער בעהויפּטעט, דאָס ער פּעטער טאַראַק הייסט אונד הונטע וואָ, אים זאַלאַנגערסענגער גע פאַנגנעס, וואָהן שאַוואַנאַ נעפּטערן אַבערפּאַרט ווערדען אזט, ווערדע ער ווײַנער מוטטער געגעבען אַבערגעשטעללט, דאָגע בעפּראַכטעט אזהן אַ נעגע צו צוויפּעלנד. דאַן אבער ערקלאַרטע זאָ דאָס דער גרוסע אַהר זאָהן וואָ, דאָגן אוטשאַ האַט דאָסהעם האַאַר. דער בעטאַר ווערדע הער איהם ענטקלײדעט אונד גוט אבגעוואַשען, דאָס וואַסער ענטפּערנטע אַן דער טראַט דאָ שוואַרצע פּאַרבע פּאַן דען האַאַרען, דאָס עטעט נאָגען דאָטה ערשען. דער רוהם דער געפּאַנגענאַהמע דאָגעגעס אַבערראַשט איהם עס צו פּערדאַנקען, דאָס דאָ נעגעגר פּאַן דעם געפּרכטעטען דאָמאַדער עגר הור געוועבעם וואָרדען. — דער צוויטע שענדאַרם, דער בײַם דער געפּאַנגענאַהמע מוטוורקטע, אזט עבענפּאַלדס יודע אונד הייסט דאַוד בעער.

נייעסטס.

שאַנגערען דער קלעטמע. דער זאָהן דעם פּערשטאַרבענען מיגסטערס נסדרא, אַן 20-אַהריגער יוסף, הערט דען אסטער רייכשען אשטאַט צום דעללע פּאַרדערן. וויל ער אַן ווינער גנסטען דעלע דינען פּערשטאַרבענען פּאַטער — נסדרא וואַר דאָ ווינער אבשטאַמענג — פּערלײַטרעטע, דער „מוטהיג“ אנטפּעמט אונד וואַרטעט צו טאָדע ערשאַקען, דאָס ער אַ אַל לעס נשמאַכען וועלל. דער יונגע נסדרא פּאַדרעטע הערעוויס, דאָס שאַנערער ערקלאַרע, דאָס אַל לעס, וואָס ער אבער דינען פּאַטער נעוואַנט, דינע אונד פּערלײַטרונג וואָ, שאַנערער ערבאַט זאָ ציוו. נסדרא וואַלטע ווידער פּאַן צום נכסם וויסען, וואָהין שאַנערער פּינע נעגע דאָ ערקלאַרונג נאַב, ער האַבע געלאַגען אונד פּערלײַטרעט.

ברינן יראַמע נאַפּאָלעאָן פּעראַפּפּעגטליכם איין מאַנגעסט, אין וועלכעם דאָ פּראַנצאָזען אַיפּגעפאַדערט ווערדען, אַהן צום פּראַוועטען דער עפּעלוס צו עראַהלען. דאָ פּראַנצאָזען ווערדען זאָ ווידער געוויסס ערגאַנגען, דאָס אַיך נאַפּאָלעאָן III. פּאַס פּראַזודענשטהל אַיך דען קאַזערטראַן געשטעגען אזט.

אַ ווער עדזבען אונטערע געדרטען פּרעגנעראַנטען זאָך מיט אַהרען צושרעפּען ווידעסמאַל גור דאָ רעקט אַן אונטערע רעדאַקצאָן צו ווענדען אונד דאָ אַדרעסע אַמעמער דייטלאַך וואָ פּאָלגט אנצוגעבען:

ייִדישע פּעסטער צייטונג
וואַטענער בולעוואַר נומער 29,

Jüdische Pester Zeitung
Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest

געשעפטסבעריכט.

פּעסטער פּרײַז.

נעטטאָ-געשעפט. ווייצען וואַר געפּסטערן ווענג צו מאַרקט געבראַכט. דער פּרעקײַז וואַר נור 12000 מעטער-צענטנער ווידער פּרעקײַפּט.

ווייצען טאַגס. 100 מעטער 77.7 קילאָ —10, נולד/ 100 מעטער-צענטנער 77.5 קילאָגראַם 10.10 נולדען 1200 מעטער-צענטנער 77 קילאָגראַם 10.10 נולדען. — פּעסטער-בודאַער 900 מעטער-צענטנער 78. קילאָ 10.12 נולדען, 100 מעטער-צענטנער 77.3 ק. 10. נול. 500 מעטער-צענטנער 76. קילאָ 9.75 נולדען. — נאַראַנזשער 100 מעטער-צענטנער 76.8 קילאָ 9.70 נולדען. — (אַלעס פּער 3 מאָנאַטען.)

האַפער 7.10—7.35 נולד.

פּעסטער שלאַכטפּיעה-מאַרקט. בײַם דער אַם 8-טען ד. מ. הויט אין פּעסט אבגעהאַלטענען וואָכענמאַרקט ווערדען 1291 שטיק נראָס- אונד 887 קלײן-פּיעה צו מאַרקט געבראַכט. הויפּטאַן ווערדען פּערקײַפּט: 23 שטיק שטיער, פּער שטיק אַן 120 בײַ 270 נולדען — 859 אָכסען דאָס אַאַר אַן 210—370 נול/ 251 קוהע. דאָס אַאַר אַן 180—200 נולד/ 240 מעלק-קוהע דאָס שטיק אַן 80—165 נול/ 318 שטיק בײַפּעל, דאָס אַאַר צו 200—310 נולד/ 887 שטיק קעלבער. דאָס שטיק אַן 10—25 נולד/ — שטיק לעמער דאָס אַאַר אַן 4 בײַ 8.50 נול/ פּרײַז פּער 100 קילאָ: אָכסען-פּלײַש 53.—56. נולדען, קוה-פּלײַש 52—54 נולד/ קאַלב-פּלײַש 58—61 נולד/ אונד בײַפּעל-פּלײַש 48—52 נולד.

לאַטטאַרעיזונג אַם 7 מאַי 1884.
ברינן 79 66 62 83 5

פּראַנצאָזישע ווידאַקטעד: מאַרק מאַבאַלטשי.
הויפּטשטאַדטישע: אַזעף גוטמאַן.

קאָנקורז.

אין דער איזראַעלעטישען קולטוסגעמײַנדע צו פּאַנאַרש זינד פּאַלגענדע שטעללען מיט 1 טען יולי 1884 אײַן 3 יאָהרע צו בעזעטצען: 1) דאָ אַ-

קאָנקורז.

אין דער געפּערטגטען ייִדישען אַרטאַראַקטען געמײַנדע אזט מיט דעם 1 טען יולי ל״ד דאָ שטעללע אַיגעס שיחט ומדיק שני דער צוגעהער נו טער פּאַרבעטער זײַן מיט אונד אַיך שטעללע צו בעגלייטען האַט, צו בעזעטצען, אַהרעסגעהאַלט 200 גולדען, פּרײַז וואָהנונג, אַיגע אַינטערעסאַנטע מקום 10 פּערצענט אינקאַסאַ פּראַוויזיאָן. פּאַן דער חברה קדישא 2 גולדען מאָנאַטליך אונד עפּעס פּאַלס 10 פּערצענט אינקאַסאַ פּראַוויזיאָן אונד זאַנסטיגע עמאָלומענטע. בעווערבער האַבען אַהרע געוויסע געסטס רכלות. בײַ עדדע מאַ״ל אַיגענ זעדען אונד האַבען זיך אַיגענס פּראַבעפּאַרטאַנגע צו אַינטערצעהען, נור דעם אַקצעפּטירטען ווערדען 30 גולדען אַלס ווייזע אונד אַבערזעטצונגסקאָסטען פּערגוטעט.

ער מיהאַל פּאַלוואַ, מאַי 1884.

מאַטאַס בענעדעק, פּרעזעס. 1—2

קאָנקורז.

אין דער געפּערטגטען געמײַנדע אזט דאָ שטעללע אַיגעס דיפּלאָמירטען לעהרערס, וועלכער דער אונגאַרישען אונד דייטשען שפּראַכע פּאַלל קאָמען מאַכטיג אזט, וואָהרט צו בעזעטצען, אַהרעס געהאַלט 400 גולדען. נור דעם אַקצעפּטירטען ווערדען דייזעלבען אונטער דער אַדרעסע:

יאַקאָב רוזנבערג פּאַרזאַנאַר

1—1 ווערבאַו, (נייטראַער קאָם.)

פּרוכט- אונד מעהל-פּרײַז-טאַבעללע.

ווייצען נאַרמאַלגאַנגאַרישער		קוילאָגראַם פּער הונדערט	פּער 100 קילאָגראַם
		75	—
	„	76	9.40 — 9.45
	„	77	9.45 — 9.50
	„	78	9.55 — 9.60
	„	79	9.65 — 9.70
	„	80	9.70 — 9.75
	„	81	— —
פּעסטער-נאַרען		75	— —
	„	76	9.65 — 9.70
	„	77	9.75 — 9.80
	„	78	9.85 — 9.90
	„	79	10.— — 10.05
	„	80	10.10 — 10.15
	„	81	— —
טהיים		75	— —
	„	76	9.75 — 9.80
	„	77	9.85 — 9.90
	„	78	9.95 — 10.00
	„	79	10.05 — 10.10
	„	80	10.15 — 10.20
	„	81	— —
ווייסענבורער		76	9.65 — 9.70
	„	77	9.75 — 9.80
	„	78	9.85 — 9.90
	„	79	10.— — 10.05
	„	80	10.10 — 10.15
	„	81	— —

פּרײַס		קוילאָגראַם פּער הונדערט	פּער 100 קילאָגראַם
קאָרן		70	7.95 — 8.25
נעטטאָ מאַלץ		62	7.— — 7.35
פּעזטער		62	8.75 — 8.50
הער		40	7.05 — 7.70
קוקורוזן באַנאַטער		75	6.35 — 7.35
		73	6.30 — 6.30
הייזע		—	6.90 — 7.30
ווייצען	פּער הונדערט		9.65
	פּרײַז-וואַרע	„	9.38
		„	6.53
		„	6.90
	קוקורוזן	„	—
	נעטטאָ	„	6.30
	האַפער	„	—
		„	—
	רעפּס	„	—

זאַק מעהל			
			6. kr.
	נומער	0	18 30
דער זאַק	„	1	17 80
צו 100	„	2	17 30
קילאָגראַם	„	3	16 60
	„	4	16 —
מיט זאַק	„	5	15 20
פּרײַזאַבזאַץ	„	6	14 10
	„	7	13 40
	„	8	12 50
	„	8	10 80
שפּרײַזען אדער מעהראַדע פּעסטער			32 75
	„	נייע	28 25
	„	קראַטאָעל	

קורז-טאַבעללע אַם 8 מאַי

	6.	kr.
נעלדסאָרטן		
ווילנער-אַסיגנאַטען	100	
וויקאַנדען		
עסטערייכישע-אונגאַרישע 8 גולדען אַרל.	5	72
שווייץ	9	64
דייטשע ריישסבאַנקנאָטען	59	40
20 מאַרק-שטיקען	11	89
אַמעריקע דינער	1	23
	—	—
לאָזע.		
1854 יאָר 4 פּרעצענט שטאַאַטס-לאָזע	124	—
1860 יאָר נאַנצע	137	00
העלפטע	144	75
1864 יאָר צו 100 גולדען	173	80
העלפטע „ 50	173	50
טאָנאַ רעגולירונג	37	—
טיסאַ-לאָזע	23	25
בודאַער-לאָזע	176	—
האַראַנגער-לאָזע	41	50
לאָזע-אַסיגנאַציאָנען פּפּאַרטרעגלאָזע	115	—
אונגאַרישע-לאָזע	—	—
קרעדיטשע-לאָזע צו 10 גולדען	—	—
דאַנאַוער-לאָזע 20	15	50
אַזגלער-לאָזע 40	42	—
מאַרגיס-לאָזע 40	38	—
וויאַלער-לאָזע 40	19	50
מאַלם-לאָזע 20	53	50
יאַלענער-לאָזע 20	21	60
סט.-גענעזיאָס לאָזע 40	74	25

	6.	kr.
לאָזע.		
מאַנטאַלער לאָזע צו 20 גולדען	—	22
פּרעסבורגער לאָזע 100	127	25
רוטע 20	65	—
וואַלדשטיין-לאָזע 20	29	—
ווינדישגרעץ 20	37	80
אונגאַרישע-פּרעמיען-לאָזע צו 100 גולדען	116	—
פּרעמיען-לאָזע	116	50
ווינער-לאָזע	127	70
ווערטה-פּאַפּיערע.		
אונגאַרישע אַרענדענ 6%	122	40
רוטע צו 4%	91	10
אונגאַרישע פּאַפּיער-רענטע	88	80
אונגאַרישע ווינדענטאַפּאַנדען	101	75
סטעטער פּאַנאַטע	101	50
ווינדענדישע	100	50
גאַליצישע	101	—
בוקאָווינאַ	100	50
אונגאַרישע אינדוסטריאַל-אַקטיען	112	—
ווינדענטאַפּאַנדען-אַקטיען	98	—
פּאַפּאַרישע דער אונגאַרישען באַנק צו 5% פּרעצענט	101	75
דער אונגאַרישען הייפּאָטעקען באַנק צו 5% פּרעצענט	101	50
דער אונגאַרישען אַלגעמיינען באַנק צו 5% פּרעצענט	—	—
דער אָסטראַרעיכישע באַנק צו 5% פּרעצ.	95	—
אַנגלאָ-אָסטראַרעיכישע באַנק	96	90

Eigenthümer, Wittwe Frau M REIS. Verantwortlicher Redacteur: MAX SZABOLCSI. Budapest, 1884. Druck von Sam. Márkus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

לעקציאָן ערהאַלטען. בעראַנגלעך נייגט זיך פייל שאַמשטש, אים זיינען טשורנאַער יאַהרען צו גע־פאַלען, דעם אַנטסעמטסמס צו. דיזער פעהלער דעם בעדייטענדען מאַנגעס האָט זיך נון פאַרבטבאַר געראַכט: דיא טשורנאַער יאַהרען העלטען נאָמ־לוך יונגסטען דאָנגערסטאַ. איינע פערזאַממלונג אין יעלבער בעשלאָסען יאַהרדיג, אנשטאָט שאַמשטש דען אייראַמשען קאַרל סאַראַ (דער בעראַנגטע אַנטסעמטשע פייאַאַ אַנקלאָגער אים טיסאָפסלאַ. דער פראַצעססע אים קאַפּאַשיאַ, אייפטרעטען צו האַבען. דער בעשלוס יאַהרדיג ייא פאָלגט מאָ־טייוס: נאָכדעם שאַמשטש אויך אַנטסעמט אים, ווייל ער געווס נישט דאַנגען האָבען, זיינען ווי אין דער שטעלע איינען זאָלכען קאַנדידאַטען יאַהרען, דער דען אַנטסעמטסמס נישט אינטער דעם מאַנטער בעטרייבען, אַנדערן אָפּען אויך אַזא געגען דיא יזיען קאַמפּען ווייד. דיא בעס־טער געזינגטען, דיא צייד פערזאַממלונג דעסהאַלב גע־גאַנגען זונד, אים שאַמשטש פאַן נייעס צו קאַנדידי־רען, שטעהט דאַס בלוט אים אַנגעזיכטס, אלס דיע זע ביידען נאָמען: פייל שאַמשטש איז קאַרל סאַ־ראַ געקעגענאַנדער געגאַנגען יאַהרען, זיא פראַ־טעסטירטען אויך עגעדיג, יאַהרען עדאַך פאַס אַנטסעמטשען געגונדער אַבערשטעמטס. יאַ דאַס איט דער פלוך דער באַזאַן טראַס אַ״ז״.

פאַס עגיפּטישען קריעגסשיפלאַטין.

דיא פראַקלאַמאַציאָן דעס טאַדרי. מוהמעד אבמעט, דער אראַבישע פראַפעט האָט אין דען נראַם מיסט (אבערסטע גיסטליכע איז דיסטער) פאַן סייאַרין (דיעזע שטאַדט דעגגס אַנזייטס פאַן באַרבאַרוס, איז זאַר פאַן עגגלאַנדערן בעזעטצט. פאַר צייא מאַנאַטען יאַהרדיג זיא עדאַך פאַן דען אייפשאַנדישען אראַ בערן אינטער אַנפיהרונג אסמאַן דיגמאַס עדשטרמט איז דיא עגגלישע בעזעטצונג, יעלכע נעגעדאַל באַלד בעפעלדיגטע, נעדעדגעטעטצלט. איינען ברעיף אַנדיסטען, אין יעלכעם ער דען עדרעיג־ערטען בנאַמסטען איז דיינע נעטרייען עדמאַהנט, דאַס דיא דען אייטעלקייטען דער יעלט עגטזאָגען איז נון נאָטט דיעגען זאָלען. אַד שיקע צו אַד־ערייבט דער מאַהדי, דען עמיר (פירסט) אסמאַ־אבו בעקיר (דער דיעגייבע פעלדהערר אסמאַן דגמאַ) דאַס ער אייער פיהרער דיא אייז דעם נייגען יעגע, דען אייד צו יאַנדערן דאַבען. שאַאַרעט אייד אים איהן, דאַמיט דאַס דיזיגע פייער דעם נאָטטעס דייבעס יעדער אייפאַראַרבעדע. דיער אייז עדדען, אונד דאַס אייסלאַס יעדעדר צו עדדען געלאַנגע, דיעזע פאַן נאָטט אייגענע, עדיאַהלטע אונד געלעבע־טע דעלייגאַ. אַד זאַגע אייד, בעקעהרעט אייד צו נאָטט אונד דיהלדיגעט דעם עמיר, יעדבען אייד צו אייד געשיהט האַבע. דיינען אייד דאַס נישט טהוט, דאַנן יזייד דער צאָרן נאָטטעס אייד טרעפפען אונד אייד אייסראַטטען פאַן דער אַבערפאַלאַבע דער עדדע. בעדייטעט אייד צום קריעגע פאַר, אונד נישטס זאָלל אייד צו צייקטערעקקען מאַכען. טהאַלער, פאַלבען אונד בעדיגע זאָלדען אייערען יעגע נישט פעדשטעלדען; דענן נון אייד דיעזע ייייגע קריעגע אייד צו דעלייגיס געלאַנגען, יעלכע נאָטט פיר אייד אים הימעל בעדייטעט האַט. דיינען דיא אַנ־גייבען (כריסטען) דיזיד דיא גנאַדע נאָטטעס זיך בעקעדרען אונד אינטער אייד יאַנדערן יזאָלדען, זאַ פעדגעסטעט נישט, דאַס נאָטט אייד אייד פעד־בען נישט יזייגט. נעהמעט דיא אַלזאָ מיט אָפּען אַרמען אייד. אייד דיא יאַפּפען אינ אייד פעד־מאַנען יעדאַך נעהמעט איהנען אַב. אייד זאָלדען, דיא אינפעדבעסעדלדיגע זונד אונד צו אינזעדער הייליגען עדלייגאַן זיך נישט בעגעדדען, יאַדטעט דאַס עייגע פייער דער האַלדע, יער אים קאַמפּפען פיר דיא הייליגע עדלייגאַן שטרייבט, דער האַט זיין לעבען פיר נאָטט געאַפּפערט אונד יזייד אונד דעם הערדען אייפגענאַמען. יעדדען אונד דיינער יאַדטען אים אַראַביזע אַלדע יעגע פיר־דען, דיא אים קאַראַן (דאַס הייליגע בוך דער מאַהאַ מעדאַנער פאַן נאָטט ערבעסט פעדשפּאַבען זונד). יעגע אייד, יזיינען אייד מיינען יאַדטען קיין געדאַ־מעדדט, אונד יזיעדע אַלדען יעגען, דעגען נאָטט אין דיינעם נאַרגע דאַס אייד פעדשלאַפּפען האַט, דאַס דיא זיא ניכט האַדען זאָלדען דיא שטיממע, יזעלכע פאַן אבען קאַממט.

אים איבדיגען שטעהט דיא זאַכע דער עגנ־לאַנדער אין עגיפּטען פערצייפעלט שלעכט: דער מודיר (בעפעהלסאַבער) פאַן דאַנגאַלא שלעגראַ־פירטע פאַרגעסטערן אין דיא עגגלישע רעגיערונג, דאַס דיא צו געגנעראַל גאַרדאַן געזאַנדטען באַטען צוריקגעקעהרט זונד מיט דער נאַכריכט, דאַס באַרטהום פאַן דען שאַאַרען דעם מאַהדיא איינגע־שלאָפּפען איזט, פערנער דאַס אונטער דען אראַבי־שען שאַאַממען דיא בין עטצט דען עגגלאַנדערען טרייא יאַרען, דיא יעגיליזאַן עבעגפאַלדען אים־געבראַכען איזט. דער מודיר בישטעט דיינגענד הילפי, דאַ ער זאָנסט געצייאָנגען איזט אייך דאַנ־גאַלא דען אייפשאַנדישען צו איבערלאַפּפען. איינע צייטע דעפעשע מעלדעט, דאַס דיא אייפשאַנדי־שען דיא בעזאַטצונג פאַן דאַנגאַלא אייפגעפאַרדערט האַבען, זיך צו ערגעבען, דיא זיא זאָנסט דיא גאַנצע בעזאַטצונג אַהנע שאַנגונג איבער דיא קלייגע שפּרי־נען דאַסען יזיעדען. דיא עגגלישע רעגיערונג האַט בעשלאָסען אין שטאַרקעס הילפס הער נאַך סודאַן צו עגטזענדען.

פערשיעדענע נייאַנקייטען.

* (דיא גייפעסטער יידישע גע מיינדע) האַט זיך ענדליך פאַן איהרעם ראַבבינער אלבערט סטערני בעפרייט (עס יאַר דיא האַבסטע צייט). עס איזט דאַס דער פאַטער יענעם סטערני בעטאַלאַן שם רשעים יקבב, דער מ׳שאַרבייטער דעם פיגגעטלענעד. אונד אין ווייט־הענדער אנטסעמט איזט. דער פאַטער האַט אינ־לאַנגסט מיט איינעם יערקע עקסעלליט אין יעד־בעם ער איזט דעם תלמיד (?) נאַכזייזען יאַלטע, דאַס דיא צייטערעגע איינע נאַטט געפאַלליג זאַכע, איינע גראַבע מצה איזט. (אַרמער תלמיד) צו יאַס פיר אינזין מאַן דיזעגס הערדליכע יערק בעגיטצט!) דיא געמינדע האַט אהרעם אינזיהדי־גען זעגרעאַרגער 3500 פי׳ אלס אבפערטענג געגע־בען,אים אין נור לאַן צו יעדדען, (ווי גראַטיליראַנ־איהר פאַס הערצען) „עדיעטערטעס״ יזיילד יזיסען, דאַס דיא אַגנעע פאַטריע סטערני צום קריסטע־טהומע איבערטרעטען יזיהד.

* (אזיס יעדזוואַלע.) אים מאַנאַטע מערץ דיזעגס יאהרעם בעריזטע הערר מאַרקוס אדלער, דער יאַהן דעם דאַנאַלער אַבערראַבבינערס דר׳ אדלער, דאַס הייליגע לאַנד אים זיך דאַזעלבסט איבער דיא געגעגוואַרטיגע לאַגע דער דאַרטיגען יידישען קאַלאָניען קעגנסטיס צו פערשאַפפען. בייא דיעזער געלעגענהייט יזאַהרע ער מיט דער נרוגי־שטיגקייט בעגעהרט, צו דען צייאַנצע הייזערן, יעלכע אים אייגעס פאַן מאַנטעפאַרע געשטאַפטען פאַנדע עטצט ערבייט יזערדען אַדלען. בייא דער פייערלייכקייט יזאַרען צוגעגען דיא אַבערראַבבי־נער דער ביידען הייפטגעמייגדען אונד דיא פאַרשיע־דער פערשיעדענער אנשטאַלטען.

* (דיא יזדען אין דאַבייע.) נישט נור איהרער נייטיגען בעגאַבונג יזיינען יזערדען דיא יזדען אדלעגטהאַלבען געלאַבט אונד געהרטמ־זאַדערן אייך פאַן איהרען קאַרפערליכען אייגען, שאַפטען יזיהד אָפּט אין געיסער בעגעהונג מיט בעגייאַנדערונג געשפּאַבען. אדלע הייזיגע אונד נאַטורפאַרשער הייהמען שטעטס יעגע קאַרפערלי־כע פאַרצייג דער יזיען, פערמאַג יזעלכע זעלי־כע עדעס קרימא, יזיינען עס נאַך זיי יזיהדיזאַר־טיג איזט, צו עיטראַנג אונד איהר אייך יזעדען פינקט דער עדדע אַהרען יזאַהנזטיין אייפצישלאַגען אים שטאַנדע זונד. נאַר פעדע האַבען דיא עדדע נאַך אדלען הינטיגען בעריזט, אונד אַבערמאַל, יזאַהן זיא קאַמען, יזיהן אַנגעטראָפּפען, אייך אים טעפען אַראַבען, אין דען הוך אַנגעהיעדע יזיסען אונד מעגדע אַבגעשלאָסען געגעגדען, יזיא קיין פלוס אונד יזיא דאַס קרימא צומיסט גלייכער הים אזיס, יזאַהנען צאַהלדיכע יזיהדען, יזעלכע זיך אים שיזיסע אַהרעם אַנגעזיכטעס ערגאַהרען. פערמאַג דער אַבגעשלאָסענהייט יזעגער לאַנגער געלאַנגען צו אינס נור זעלטען נאַכריכטען איבער דיא לאַגע דער דאַרטיגען יזיהדען, אונד יזיינען איינע זאַלכע נאַך זיא קורצע נאַכריכט אינמאַל צו אינס געלאַנגט, זיא זיא נישט האַרען זאַלדען דיא שטיממע, יזעלכע פאַן אבען קאַממט.

אים איבדיגען שטעהט דיא זאַכע דער עגנ־לאַנדער אין עגיפּטען פערצייפעלט שלעכט: דער מודיר (בעפעהלסאַבער) פאַן דאַנגאַלא שלעגראַ־פירטע פאַרגעסטערן אין דיא עגגלישע רעגיערונג, דאַס דיא צו געגנעראַל גאַרדאַן געזאַנדטען באַטען צוריקגעקעהרט זונד מיט דער נאַכריכט, דאַס באַרטהום פאַן דען שאַאַרען דעם מאַהדיא איינגע־שלאָפּפען איזט, פערנער דאַס אונטער דען אראַבי־שען שאַאַמען דיא בין עטצט דען עגגלאַנדערען טרייא יאַרען, דיא יעגיליזאַן עבעגפאַלדען אים־געבראַכען איזט. דער מודיר בישטעט דיינגענד הילפי, דאַ ער זאָנסט געצייאָנגען איזט אייך דאַנ־גאַלא דען אייפשאַנדישען צו איבערלאַפּפען. איינע צייטע דעפעשע מעלדעט, דאַס דיא אייפשאַנדי־שען דיא בעזאַטצונג פאַן דאַנגאַלא אייפגעפאַרדערט האַבען, זיך צו ערגעבען, דיא זיא זאָנסט דיא גאַנצע בעזאַטצונג אַהנע שאַנגונג איבער דיא קלייגע שפּרי־נען דאַסען יזיעדען. דיא עגגלישע רעגיערונג האַט בעשלאָסען אין שאַאַרקעס הילפס הער נאַך סודאַן צו עגטזענדען.

פערשיעדענע נייאַנקייטען.

* (דיא גייפעסטער יידישע גע מיינדע) האַט זיך ענדליך פאַן איהרעם ראַבבינער אלבערט סטערני בעפרייט (עס יאַר דיא האַבסטע צייט). עס איזט דאַס דער פאַטער יענעם סטערני בעטאַלאַן שם רשעים יקבב, דער מ׳שאַרבייטער דעם פיגגעטלענעד. אונד אין ווייט־הענדער אנטסעמט איזט. דער פאַטער האַט אינ־לאַנגסט מיט איינעם יערקע עקסעלליט אין יעד־בעם ער איזט דעם תלמיד (?) נאַכזייזען יאַלטע, דאַס דיא צייטערעגע איינע נאַטט געפאַלליג זאַכע, איינע גראַבע מצה איזט. (אַרמער תלמיד) צו יאַס פיר אינזין מאַן דיזעגס הערדליכע יערק בעגיטצט!) דיא געמינדע האַט אהרעם אינזיהדי־גען זעגרעאַרגער 3500 פי׳ אלס אבפערטענג געגע־בען,אים אין נור לאַן צו יעדדען, (ווי גראַטיליראַנ־איהר פאַס הערצען) „עדיעטערטעס״ יזיילד יזיסען, דאַס דיא אַגנעע פאַטריע סטערני צום קריסטע־טהומע איבערטרעטען יזיהד.

* (אזיס יעדזוואַלע.) אים מאַנאַטע מערץ דיזעגס יאהרעם בעריזטע הערר מאַרקוס אדלער, דער יאַהן דעם דאַנאַלער אַבערראַבבינערס דר׳ אדלער, דאַס הייליגע לאַנד אים זיך דאַזעלבסט איבער דיא געגעגוואַרטיגע לאַגע דער דאַרטיגען יידישען קאַלאָניען קעגנסטיס צו פערשאַפפען. בייא דיעזער געלעגענהייט יזאַהרע ער מיט דער נרוגי־שטיגקייט בעגעהרט, צו דען צייאַנצע הייזערן, יעלכע אים אייגעס פאַן מאַנטעפאַרע געשטאַפטען פאַנדע עטצט ערבייט יזערדען אַדלען. בייא דער פייערלייכקייט יזאַרען צוגעגען דיא אַבערראַבבי־נער דער ביידען הייפטגעמייגדען אונד דיא פאַרשיע־דער פערשיעדענער אנשטאַלטען.

* (דיא יזדען אין דאַבייע.) נישט נור איהרער נייטיגען בעגאַבונג יזיינען יזערדען דיא יזדען אדלעגטהאַלבען געלאַבט אונד געהרטמ־זאַדערן אייך פאַן איהרען קאַרפערליכען אייגען, שאַפטען יזיהד אָפּט אין געיסער בעגעהונג מיט בעגייאַנדערונג געשפּאַבען. אדלע הייזיגע אונד נאַטורפאַרשער הייהמען שטעטס יעגע קאַרפערלי־כע פאַרצייג דער יזיען, פערמאַג יזעלכע זעלי־כע עדעס קרימא, יזיינען עס נאַך זיי יזיהדיזאַר־טיג איזט, צו עיטראַנג אונד איהר אייך יזעדען פינקט דער עדדע אַהרען יזאַהנזטיין אייפצישלאַגען אים שטאַנדע זונד. נאַר פעדע האַבען דיא עדדע נאַך אדלען הינטיגען בעריזט, אונד אַבערמאַל, יזאַהן זיא קאַמען, יזיהן אַנגעטראָפּפען, אייך אים טעפען אַראַבען, אין דען הוך אַנגעהיעדע יזיסען אונד מעגדע אַבגעשלאָסען געגעגדען, יזיא קיין פלוס אונד יזיא דאַס קרימא צומיסט גלייכער הים אזיס, יזאַהנען צאַהלדיכע יזיהדען, יזעלכע זיך אים שיזיסע אַהרעם אַנגעזיכטעס ערגאַהרען. פערמאַג דער אַבגעשלאָסענהייט יזעגער לאַנגער געלאַנגען צו אינס נור זעלטען נאַכריכטען איבער דיא לאַגע דער דאַרטיגען יזיהדען, אונד יזיינען איינע זאַלכע נאַך זיא קורצע נאַכריכט אינמאַל צו אינס געלאַנגט, זיא

טע: דיא ברעפע זיין געפאלשט אונד בילדען דאס מאכעזוערק איינעם ווייבעם.

דאבראנסקי איז אינוועדוואסט פראפעסאר אונד האט שטעטס געלייגנעט, דאס ער איין פערזאנטער דעם בערוהמטען רוסישען אנטאטאם אדאלף דאבושאנסקים איז, איף דעסען וענוואצי אנעללען לעמבערגער פראצעס דיא לעזער זיך גו־ווים נאך ערא־ינגערן ווערדען. דיא ערזאלטשען ברי־ף האט אונדאן אים דער האנד אלנא דאבראנס־קים ערהאלטען, וועלכע אונדאן מיטטהיילט, דאס זיא עס ניכט לאנגער זעהען קאנן, דאס דער עלטע, דיא פעטער איינע אלכע פערוואנדטשאפט אבלע שפיי־לען זאלל: אין אנגאדן איזט ער אינגאדישער פאט־דאט, בעקלידעט איין האהעס אמט, איזט אבגע־אדנעטער איינעם עכט אינגאדישען וואהלבעזער־קעס, פערלייגנעט זיינע פערוואנדטען אונד נעננט זיך אנשטאטט דאבושאנסקי דאבראנסקי אונד אים געהיי־מען קרעכט ער אאר דעם רוסישען עא ר, שטאפפס אביער אונגאדן אונד בעזיכרבט זיך אים דיא פראטעק־ציאן זיינעם פערוואנדטען אדאלף דאבושאנסקי. יענן זיך דיא ברעפע אלס עכט הערוישטעללען, וואיטער דיא ריכטער צו אורטהיילען דאבען וועד־דען, דאנן פערלערט דאבראנסקי זיינע שטעללע, אונד ווירד פאם אבגעאדנעטען הויז הינוישגעוואר־פען. דיא שריפט דער ברעפע איזט אביהנגעגאנגען דיא הארשריפט דאבראנסקים, וועלכער יע דאך בעהאפטעט, דאס מאן דיינע שריפט נאכגע־אדמט האט. דיא „ניע פרייע פרעססע, וועלכע דיי־זען פאלל בעשפריכט, שטעללט דיא ווערד טרעפ־פענדע פראגע, וואהרום מאן דערן דיא בעראנטען רוססענפרעדער פאן 1848 (גראף פאלאטאש אונד אנ־דערע) אים דעם אבערהויפט ניכט הינזיגגוואלפען האט פעטער דאבראנסקי איזט אבהנגעגען אין בע־לאנגטער אנטשעידונג.

צור וואהלבעוועגונג.

זאמסטאג אבענד איזט דער אבגעאדנעטע קארל אשיאש אין פאלגע איינער אינלאדונג זיינער געטרייען זיינען וואהלערן ערשיענען, וא אדם דער פרעזידענט פעקאאר מיטטהיילטע, דאס דיא ערשיענענען וואהלער זיך פיר אידרען קאנדי־דאטען זא ווערד בעגיסטערט פיהלען, דאס זיא ניכט ווערדשטעהען קאנטען, איהן צום ערשיינען צור הייטיגען קאנפערענץ צו צווינגען, וואיייל אט־וא אין פאלגע ערזיעדערטע: דעזיגער צוואנג, דער מיך הייטעער געבראכט, איזט מיר ווהר לייב, דענן אך פאלגע גור מיינער הערצענסזיגונג, אי־דעם אך אין אידער מיטטע ערשיען, דער צוויעם דער הייטיגען צוואמممענקונפט זאלל זיין, דאס ווייד איינאנדער קענען לערנען, דענן צווישען דעם גע־

פאלליעטאן.

דיא געשיכטע דער יודען אין אונגארן.

(5 פאָרטזעטזונג.)

דאס פרינדשאפטסבינדנים צווישען מאדיארין אונד נאכאיין וואורדע אין פאלגע איינעם וויכטיגען ערייגניסעם נאך ענגער נעקניפט אלס עס בזיהאהרין געוועזען איזט. עס געשאה נאמלוך צור צייט אלס דיא מאדיארען נאך אין עשלקאי וואהנטען, דאס זיך איין נאכאיינאנדערשאפט געגען דען קראנאן אונד דעסען הערשאפט אויסלעגטע, עס עגס־שאפט איינע רעוואלוציאן, דיא מעהרערע יאהרע דויערטע, דיא אונזיכערהייטען וואהרדען ענדליך בעיזעגט אונד דאנן דארטען בעדריקגונגען אויסגעזעגט. דעזע פערלע־גען ערעאך דאס לאנד אונד פליכטעטען זיך צו דען מאדיארען. דיעזע נאכאיען בילדעטען שפאטער דען אכטען שפאטס, דען שפאטס דער קאבאיען אין אפאנאיען אין דאנאיען אין דעסען הערשאפט אויס אונד דאס לאנד ערעבען נעהאלטען, דער קאבאיענשפאטס. ע־צאהלט איין נעשיכטפארשער דעס בויאנגיגשען קאיזערס איזט אייגער דער מאפפעדעסגען אונד קאמפפס אביגאלל אין דען עיסטען דיינען. דען קאבאיען (דער נאמע שפאטס פערמוטהליך אויס דעם הערגאיישען וואהרט: חבר. דאס זאפיר בעיישטע אלס פערבינדעטער, גענאססען פריינד) אזוטזע צו בעקעהרען אונד וויעדערגען זיך דאדורך אייגען זאלגען אייגאלטן, דאס דער אבגעגאנגענהייט בויאנגיגשען געשיכטשרייבער פאן דעזעלבען זאגט: „דיא אונגיגשאק־

קענען קאבאיען בילדען. עפטע דען עיסטען שפאטס דער מאדיארין" אויס נאכאיען קאמען שפאטער נייע שפאטע דיא זיך דען מאדיארען אונטאדען: עס בילדעטען אלזא דיא צוויי יודישען ערזיגיאן נעהאריגדען באזאיען איינען ווהר בעדריגדען מחייל דער ערא־בע־דער אונגעריס חייטינען פאטעריאלאנדעס.

וועסטעס קאפיטעל.

דער שפאניגשע מיגיטער אין דען קראנאן.

דיא נאכריכט דעס יודישען נאכאיינאנגס אויס דויד דייזעדע בזו אין דאס ווייטע, ווייטע שפאניען גערדונגען, וויא דיא יודען דאמאלס נאך אונטער דער הערשאפט דער מוריישען קאליפען אויף נאלדענעס צוגאלטער עקעסטען, דיא נאכריכט וואורדע נור שווער גגלויבט, מאן דיעלט וא פיר איינע פאבעל, וועלכע דיא יודישע וולכסס עדרינגען, אים זיך בייא דען יודען אינגעשיינען. אלס אבער באפאנן דעס נרינגשטען קאיזערס אין דען יאהרען דעס קאליפען אין קאליפא קאמען אויך דיעזע פאן דעם יודישען דייטע עראהלטען, דא וואורדע דיא עגלע דעס עיסטען מונגסטערס אונד דעס קאליפען אבדיאראמאן III דעס קאבבי האסדאי בן יצחק אינן־שאפרוס מיט ווערגנוגס עפהלגלס. עסוגאם נאהטעגס אבער דיעזעס ווייטע ווייטע צו עראהרען צו פאנד קייגע יוגע בעגיר אונד וואלגטע עי־אין ווערגן פרייי מיט דעם ווייטשען יודען, אין פערבינדונג בעזאנדערען, בזו עי אין דיא דעם נאכאיינגקאנגס גגלאנגען ווירד.

(פאָרטזעטזונג פאָלגט.)

פעמסטען אונד דיעזעגס דער "Szegény legények" דער פרעססע (שטרמשיגר בי־פאלל) גגענען דיינע ווייגע פער־זאן בעטרייבען ווארדע, איהם דאס פערטרייבען שטאנדהאפט בעוארדט האט. מיט דען וואהלען: „ווי בלייבען בייאמممען אונד ווערדען צוואممען זעגגען!" פאללען ווערדען ווי ניכט, דענן דאס פערשטעהען ווי ניכט" שליעסט רעדנער אינטער מיגיטגלאנג אנאלטעגדען עלייגי־פען דיינע רעדע.

דיא פערזאممלטען בעגאבען זיך הייים אין דיא גאטטגלאבלטאט הינאב, וא דיא פאר־טיאאגגלעגגהייטען נאך אייגגעהענדע ערגטערט וואורדען.

אינזער גלייבענסגגאפסע, דער אבגעארד־נעטע פראגען פארין, איזט איין אים קראשבאנ־יאער בעגרקע הגיאדער קאמשאט) צום אבגע־אדנעטגע קאנדידאטען אויסגערופען וואורדען. כא־רן בעפינדעט זיך גגגגווארטיג אין דייזעם בע־ציركע, וא ער מיט גראפסר בעגיסטערונג עפפפפנ־גגען וואורדען אים. צו דיינער אינטערשטעגגונג האט זיך דיא גאנגע אינטערלייגען אונד דיא אבבע־ווגגגדע מאראטאם דעם בעגרקגס פערוגגגען זין גגגגגקאנדראם, דער אדוואקאט טרוטא, גג־דארט צו דער עקסטרעמסטען אמאגגגגגאטטיא.

דיא אגטסעמטען האבען גייערדגגגס איגגע עמפפגדרגכע שרעאפפע ערלעטטען. אים מאפאצאער בעגרקע האבען זא גאמלך דען פרסטען ארטהור אדעסקאלכי אלס קאנדידאטען עמפפאהלען. דער אגטסעמטיגע בעגרק האט אייך אגראטהען אשטאגיס אונד זייגער שפיעסגגי־ווגגגדען דען פרסטען אין דער טראט קאנדידירט. דייזער איזט פערגאגגגגע יאבע אים בעגרקע ער־שיעגגן, וא ער מיט גראפסם אמפפע עמפפפנגגגן וואורדען איזט. אשטאגי בעגרסטע איין אלס קאמפפגגגאפסס, וואייל אדעסקאלכי זיינע פראגי־אמדרגע הערט. אבער א ערזי וועלכע אבער־ראשגגגי: דער פרסט ערקלארטע אייפים גגגטשיעדענסטע, פאם אגגטסעמטיגגגסמים גגבטסם יייס־סגגן צו גגלאלען, דענן דייזער שטארב דען פרעגגען צווישען דען בריגגערן, דענגס דאס גאנגע לאנד איף, איז ווייל וואלגען איינראכט אונד פרעגגען אינד ניכט צווישפאלט אונד הארר אים לאנדע הבען. דיא אגטסעמטען אין הארר אבגע־ראש